

SECCIÓ DE SENDERS

A.E.TALAIA

DEL BAIX EBRE AL SOLSONÈS

7ª Etapa : LA MORERA - TOLL DE L'OU - ULLDEMOLINS

5 d'abril 1992

HORARI PREVIST

Sortida de Vilanova i la Geltrú.	6.30 h
Cornudella. Esmorzar.	8.30 h
Sortida cap a la Morera.	9 h
La Morera. Inici de l'etapa.	9.30 h
Roca Falconera. Reagrupament.	10.15 h
	10.30 h
Toll de l'Ou. Reagrupament.	11.25 h
	11.45 h
Pi de la Carabasseta. Reagrupament.	12.30 h
	12.45 h
Ermita de Santa Magdalena. Reagrupament.	13.10 h
	13.30 h
Ulldemolins. Dinar.	14 h
Sortida cap a Vilanova.	17 h
Vilanova i la Geltrú.	19.30 h

Notes.-

- ** Esmorzarem a Cornudella; hi ha el bar Juncosa, davant de l'església, i el bar Íntim, una mica més enllà seguint la carretera en direcció a Albarca.
- ** Trobarem aigua al poble de la Morera i a Santa Magdalena.
- ** A Ulldemolins hi ha restaurants i alguns bars.
- ** Si us plau, sigueu puntuals i respecte els reagrupaments.

SECCIÓ DE SENDERS

A.E.TALAIA

DEL BAIX EBRE AL SOLSONÈS

7ª Etapa : LA MORERA - EL TOLL DE L'OU - ULLDEMOLINS

5 d'abril 1992

La zona per on transcorre l'etapa d'avui ja és prou coneguda per alguns de nosaltres car fou objecte d'una de les primeres sortides del cicle "Coneguem Catalunya", organitzat per la Secció de Cultura, i també d'una excursió de vegueria, ara farà uns anys. De totes maneres pensem que fins i tot per a aquells que assistiren a les dues sortides val la pena la repetició perquè el paisatge és magnífic i alguns del indrets per on es passa, com ara el Toll de l'Ou, molt interessants.

Iniciarem el recorregut en el poble de la Morera situat a uns 760 m d'altitud i d'entrada ens enfilarem pel Grau de l'Agnet per assolir el cim de la Roca Falconera (1158 m). Diuen que des d'aquest punt, en els dies clars, és possible veure les illes Balears! A continuació, per un sender que va per la part més alta de la serra Major, ens apropiarem al barranc dels Pèlags, el més llarg i important del massís. Després de deixar un sender que ens portaria a la cova de l'Os començarem a baixar ràpidament cap al llit del barranc per l'anomenat Racó de l'Eixaregall del Grau fins arribar al bonic indret del Toll de l'Ou (860 m).

Travessat el barranc dels Pèlags ens enfilarem cap al Pi de la Carabasseta (1040 m) per tal de poder entrar en la vall d'Ulldemolins. Després d'una llarga baixada arribarem a les envistes de l'ermita de Santa Magdalena, anomenada també la Catedral del Montsant, i creuarem el riu del Teix (580 m). A continuació, només ens restarà una petita pujada per arribar al poble d'Ulldemolins (650 m) on finalitzarem l'etapa.

EL MASSÍS DEL MONTSANT

El Montsant, com el de Montserrat i Sant Llorenç del Munt, és un massís constituït essencialment per un amuntegament enorme dels conglomerats que durant l'època terciària s'anaren dipositant a la desembocadura d'un gran corrent que desembocava a la depressió marina que hi havia a l'actual conca de l'Ebre. El gruix de les capes és d'uns 600 metres, i entre elles s'hi intercalen margues i d'altres materials.

Des del punt de vista tectònic, tota la muntanya resulta enfonsada per una falla, visible a Cornudella, que segueix aproximadament el solc profund del barranc de l'Argentera, afluent del riu de Siurana. Per aquest solc s'uneixen les pissarres paleozoiques del peu meridional de la muntanya amb les de la capçalera de la vall d'Ulldemolins i el granit de Vilanova de Prades. A llevant queda el triàssic de l'altiplà de Prades i a ponent, l'imposant graderia que s'enlaira bruscament cap a la Roca Corbatera (1166 m), cim culminant del

massís. Dalt d'aquest formidable replà el relleu, en concordança amb l'estatigrafia, és poc accidentat, amb suaus ondulacions, calmes i valls mortes; però tot seguit les torrenteres devallen vertiginosament cercant el nivell de base del **riu de Montsant**. Sobre les esmentades pissarres del paleozoic, que donen una ondulada morfologia a les vessants sud de la muntanya, es desenvolupen nivells d'arenisques vermelles i margues roges i blanquinoses, que en alguns indrets contrasten per llurs vives coloraines amb els terrenys propers.

Tot i que l'home prehistòric ja habità aquesta muntanya, com ho proven les troballes efectuades a diverses baumes i coves, principalment a l'indret de l'ermita de **Sant Bartomeu** i a la cova del **Filador de Margalef**, ni el poblament ibèric ni la colonització romana hi deixaren gaires empremtes, en part degut al seu aïllament i en part també a la seva funció de límit o marca entre les terres del litoral mediterrani i les de la Catalunya interior. Igualment hi ha poques notícies dels temps visigòtics llevat de l'erecció d'un monestir a Cabassers. En canvi, durant l'ocupació sarraïna fou objecte d'una intensa ocupació, constituïnt, conjuntament amb les properes muntanyes de Prades un dels seus més fermes baluards.

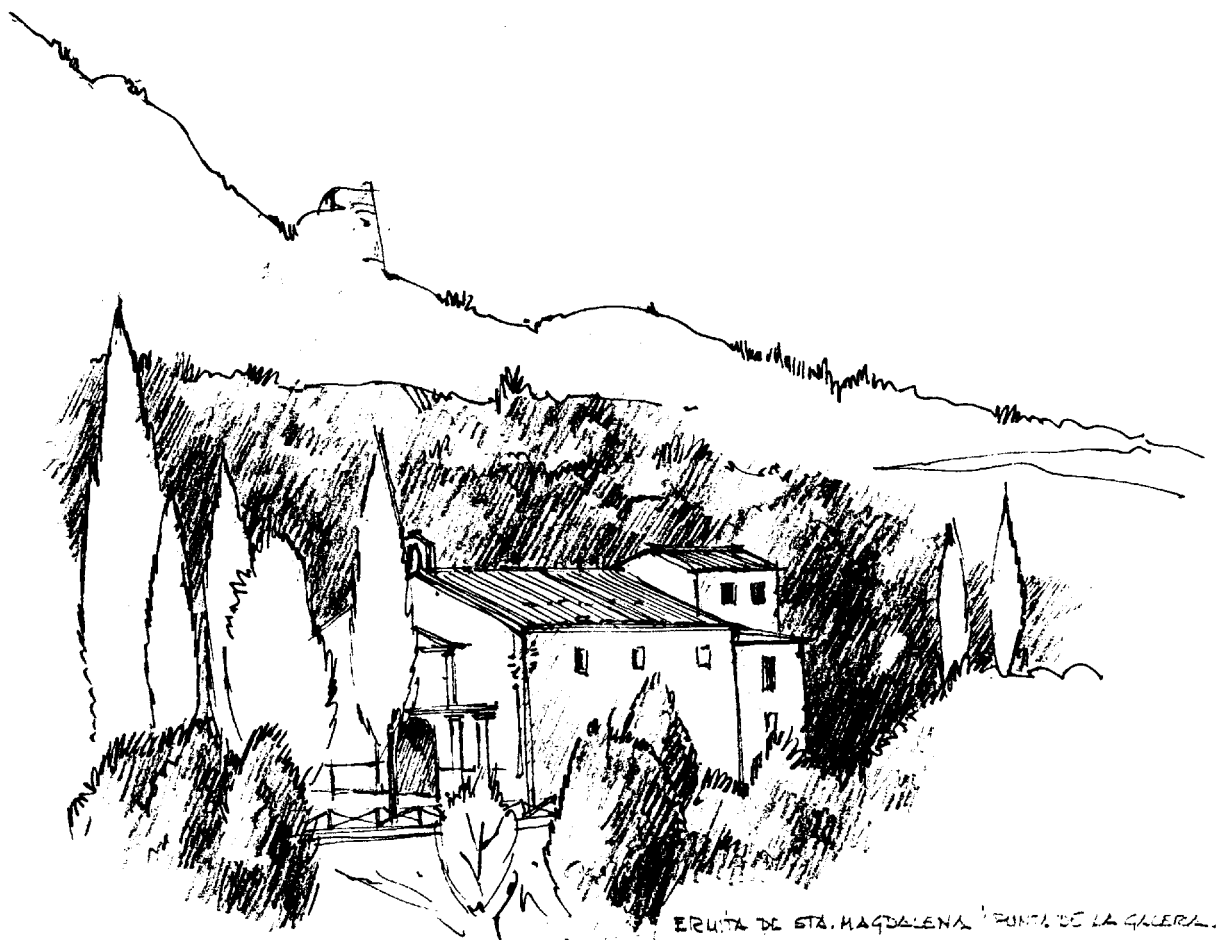
El poblet de l'**Albarca**, avui gairebé despoblat, situat prop del coll que enllaça el massís del Montsant amb les esmentades muntanyes de Prades, i el de la **Morera**, penjat en un replà adossat als cingles meridionals de la muntanya, foren establerts pels alarbs que exerciren un total senyoriu sobre la contrada durant més de quatre segles. Vers el 1151 els cristians ja n'havien recuperat alguns indrets, però no fou fins la caiguda de **Siurana** el 1153, després d'un llarg setge, que no es var conquerir tota la serralada.

Aleshores s'inicià un repoblament intens; a les valls es varen establir nuclis de població que es desenvoluparen ràpidament i la muntanya s'ompli d'anacoretas que cercaven la pau i el silenci en pregonas baumes i solitaris indrets. Aquesta ocupació ascètica del massís es perllongà fins al segle XVIII en el qual desapareixen totalment els eremites del Montsant. La història de la muntanya i els seus entorns durant aquests sis segles està lligada estretament a l'expansió religiosa que es produí i que constitueix l'eix entorn del qual es mou espiritualment i material la població.

Ja des del principi alguns d'aquests eremites aconseguiren gran anomenada, com és el cas del famós **Fra Guerau Miquel**, documentat l'any 1160. Un cert nombre d'ells establerts a la part alta de la serra, al redós de la humil església de Santa Maria, varen devallar i s'establiren el 1163 a l'indret anomenat *Populeta*, on hi ha actualment el poble de Poboleda, constituint-hi una comunitat de cartoixans. Uns anys després, el 1203, es traslladaren a l'actual emplaçament de la **cartoixa de Scala Dei**, avui en dia en ruïnes. El mateix any, el rei Pere I els feu diverses donacions i afità els límits del territori sotmés a la jurisdicció de la cartoixa; aquest territori que comprèn els actuals termes de la Morera de Montsant, Poboleda, la Vilella Alta, Gratallops, Torroja, Porrera i Bellmunt del Priorat, constitueix l'anomenat Priorat històric.

A partir d'aleshores la cartoixa va expansionar-se i a la muntanya es construïren nombrosos eremitatges: **Sant Bartomeu**, **Santa Magdalena**, **Sant Antoni** i **Loreto** a Ulldemolins; **Sant Joan del Codolar** i **Sant Joan Petit**, a Cornudella; la **Mare de Déu del Montsant**, **Sant Blai**, la **Pietat** i **Sant Antoni de Montalt**, a la Morera; **Sant Salvador**, a Margalef; **Sant Roc** i la **Mare de Déu de la Foia**, a Cabassers.

Prop de la Morera, a l'indret conegut com a **Mas de Sant Blai**, hi habitava des del 1170 una comunitat mixta que a partir de 1204, com a conseqüència de l'acord que s'establí amb la cartoixa de Scala Dei, passà a ésser únicament femenina. El 1215 aquesta comunitat fundà el monestir de **Santa Maria de Bonrepòs** com a filial del cistercenc de Vallbona de les Monges. Aquest monestir fou clausurat el 1452 i els seus béns passaren a augmentar el patrimoni de Scala Dei.

La cartoixa, que conegué el seu màxim esplendor durant el segle XVIII, fou abandonada l'any 1835 degut a la desamortització. A partir d'aleshores, els elements i les expoliacions degradaren ràpidament els edificis fins convertir-los en el munt de ruïnes que són actualment.

Durant segles el poblament d'aquestes muntanyes segueix les variacions promogudes pels esdeveniments de guerres, pestes i d'altres malvestats, que alternen amb períodes de pau i benestar. Al darrer terç del segle passat el cens va assolir el seu màxim valor, però ben aviat devallà ràpidament a causa de la pèrdua de la vinya per la invasió de la fil·loxera. L'examen de les xifres és corprenedor: Poboleda, la Morera, la Vilella Alta i la Baixa i la Figuera, han perdut les dues terceres parts de la població en els últims 80 anys. Cornudella, Ulldemolins i Margalef han sofert una minva d'entre el 50 i el 60%. El pobles que millor han resistit aquest èxode d'habitants són els situats als vessants ponentins del massís: Cabassers i la Bisbal de Falset que només han disminuït en un terç la seva població.

El poblament disseminat també ha seguit igual camí: nombroses masies han estat fa temps abandonades i poques en resten habitades. Entre aquestes s'ha d'esmentar el **Mas Roger**, situat a la vall de Cavaloques, a Cabassers; un dels seus últims propietaris, en Miquel Vidal Lecha, mort l'any 1968, havia convertit aquesta finca en una magnífica explotació agrícola i a més havia aplegat un considerable arxiu de documents i un museu de records de tot el massís. També va efectuar la restauració de l'ermita de la Verge de la Foia, i la seva devoció per aquests i els altres santuaris de la muntanya, ha fet que hom el qualifiqui com "*l'últim ermità del Montsant*".

LA MORERA DE MONTSANT

El terme municipal de la Morera, de 52.65 km², és el més extens del Priorat històric i el segon de l'actual divisió comarcal. Es troba al sector septentrional de la comarca, entre el **riu de Montsant**, que forma en una petita part el límit nord, i el **riu de Siurana**, que corre al sud en una estreta franja entre els veïns termes de Cornudella i Poboleda. Comprèn una gran part del **massís de Montsant**, amb els seus punts culminants: la **Roca Corbatera** (1166 m) a l'extrem de llevant, damunt de l'Albarca; el **Piló dels Senyalets** (1115 m), al sector central; la **Cogulla** (1073 m), a ponent, tocant el terme de Margalef; el **Molló Alt** (1050 m), al nord de l'anterior, a la dita **serra del Sarraí**; o l'imponent **Cingle Major**, damunt del poble, amb 1158 m a la **Roca Falconera**; tots ells situats dins la **Serra Major** o alineació principal del massís, al centre del municipi. Més al nord, i separada de la principal per la vall del **torrent dels Pèlags**, afluent al riu de Montsant, que divideix en dues parts el massís i rep al seu torn diversos petits barrancs, hi ha l'alineació secundària que domina el terme d'Ulldemolins, amb la **punta de la Galera** (1050 m) i el cim dels **Pins Carrassers** (1059 m) o la **punta del Peret** (1091 m).

Mentre les aigües del sector septentrional són tributàries del riu de Montsant, a través de les del torrent dels Pèlags, les del sector sud-occidental del terme hi conflueixen molt més al sud, a la Vilella Baixa, a través del **riu de Scala Dei**; les del sector sud-oriental van a parar directament al riu de Siurana dins del terme, pel **barranc de la Bruixa**, o en els veïns de Cornudella o Poboleda.

El municipi comprèn el poble de la Morera de Montsant, que li dona nom, el poble agregat de la Conreria de Scala Dei, format a la conreria de l'antiga cartoixa de Scala Dei, les restes d'aquest cenobi, el despoblat de Montalt, el santuari de la Mare de Déu de Montsant, i el mas i església de Sant Blai, a l'indret on hi hagué el monestir de Bonrepòs. Abunden les baumes i coves, com la **Cova Santa**, una de les més famoses de la serra, a 1035 m, dita així per creure-la residència d'eremites, amb una gran estalactita anomenada la **Campagna** pel ressò que fa en ser copejada, o la **cova de l'Escolania**, rica en estalactites. També són abundants les fonts i els salts d'aigua, entre els quals el més conegut és el **toll de l'Ou**, al torrents del Pèlags.

El terme limita amb els d'Ulldemolins, al nord, Cornudella de Montsant, a l'est, la Vilella Alta i Cabssers, al sud-oest, i Margalef de Montsant, a l'oest. Gairebé el 85% de la seva superfície és inaprofitable per al conreu a causa de la gran abundància de roquers, pasturatges, garriga i bosc. La necessitat de conrear zones allunyades i situades a mitjan de la carena es troba recollida a la corrandà popular:

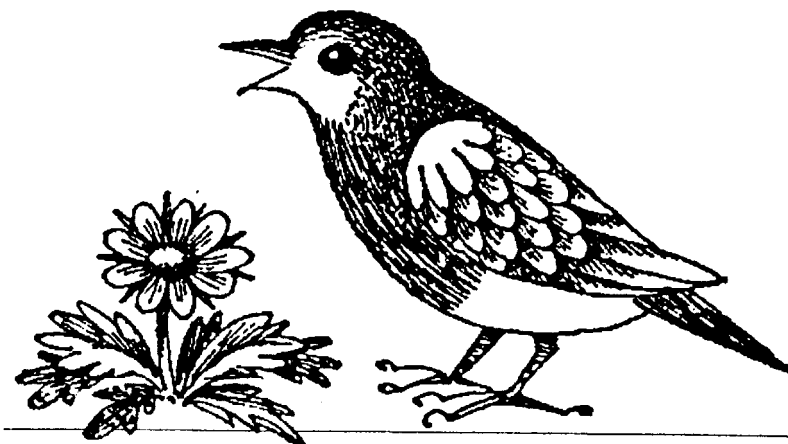
*Noies de Gratallops,
no us caseu a la Morera,
que us faran anar al Montsant
fent-vos servir de somera*

La Morera és un lloc de població de probable origen àrab. Cap al 1151, Arbert de Castelltellvell n'esdevingué castlà i ell mateix, com a senyor de Siurana, d'acord amb Alfons I, donà el lloc el 8 de desembre de 1170 a Arnau de Salfores, la seva muller i el seu fill, per edificar-lo i repoblar-lo. Salfores fundà una granja que posteriorment originà el monestir de Bonrepòs, però aviat perdé la titularitat del lloc. Després de passar per les mans de Ramon d'Obac el rei Jaume I cedí la Morera i els seus termes a la cartoixa de Scala Dei. El 1246, el rector del poble firmava una concòrdia amb la cartoixa per al repartiment i la percepció dels delmes i les primícies. En crear-se el comtat de Prades, el 1324 Jaume II cedí als com-

tes el mer imperi i el domini directe del lloc. La Morera consta amb 26 focs el 1497, 29 el 1515 i amb 32, i un de capellà, el 1553.

Durant el segle XVIII el cens passà de 121 habitants l'any 1719 a 292 i vuit menestrals el 1787. A mitjans del segle s'hi fabricava aiguardent amb finalitat industrial i es conreava àmpliament el gra, que es trillava en una dotzena d'eres, així com els llegums, el cànem, el lli, la vinya i les oliveres; el 1743 ja és documentat l'hospital. Tot aquest creixement queda reflectit amb l'aparició del barri dit de la Barceloneta. Al segle XIX passà de 352 habitants l'any 1830 al màxim demogràfic de 790 habitants el 1887, tot i que l'aparició de la fil·loxe·ra el 1879 provocà la immediata davallada que comportà que l'any 1910 només restessin 465 veïns, 354 el 1930, 290 el 1950 i 180 el 1970; el 1975 en tenia 160 i el 1980 havia pujat fins a 180.

El poble de la **Morera de Montsant**, situat a 743 m d'altitud, s'aixeca en un replà adossat als cingles meridionals del Montsant. No queda gairebé cap rastre de l'antic **castell de la Morera**, situat al capdamunt del carrer de l'Església, ja que el 1954 per tal de donar feina als afectats per les glaçades s'enderrocaren els murs que restaven en peu i amb les seves pedres s'adobaren els carrers. Hi ha alguna casa amb llinda de pedra, però l'edifici més notable és l'església parroquial de la Nativitat. L'església conserva la portalada romànica de tres arquivoltes, amb dues columnes amb capitell a cada banda del fust, llis. L'edifici fou ampliat al segle XVIII, amb planta de creu llatina i té un petit campanar. Malauradament, tots els seus retaules foren cremats l'any 1936. L'antiga rectoria, a tocar de l'església, s'ha convertit en una casa de colònies. Els últims anys el fort despoblament s'ha vist una mica compensat per la utilització d'algunes de les cases com a lloc de segona residència.

Pel terme de la Morera hi ha diversos masos importants com la **Masia del Tancat**, que depenia de Scala Dei, la **Pietat**, ara en ruïnes, que és una gran masia edificada al segle XVII per fra Andreu Capella, bisbe d'Urgell i prior de la cartoixa, com a lloc de repòs per als bisbes de Catalunya i que deu el seu nom a l'advocació de la imatge titular de l'oratori, i el **Mas de Sant Antoni**, situat on era abans l'antic poble de Montalt.

Montalt fou abandonat cap al 1285, davant els grans avantatges que els frares oferien als seus habitants si emigraven, per tal que deixessin lliure la part alta de la muntanya damunt la cartoixa. Els cartoixans oferiren terres en altres indrets als homes i una bona dot a les dones que es casaven fora. L'església del lloc es convertí en l'actual ermita de **Sant Antoni**. Per accedir fins al cim, des de la capella, els frares excavaren una escala a la roca.

Més importància històrica tenen l'ermita de la **Mare de Déu de Montsant**, el **Mas de Sant Blai** o de **Bonrepòs** i la cartoixa de **Scala Dei**. L'ermita de Montsant s'aixeca en el territori donat el 1161 per Arbert de Castellvell, d'acord amb Alfons I, a Pere de Montsant i els seus per a dedicar-se a Déu i bastir-hi un monestir; l'intent no reixí. El 1176 s'intentà de nou amb uns eremites provinents de Cérvoles però acabà en un altre fracàs. El 1210 l'arquebisbe Ramon de Rocabertí, cedí el lloc a Pere i Guilleuma Balb, que hi establiren una comunitat cistercenca femenina que cap al 1215 es traslladà a Bonrepòs. L'ermita, que depenia de Scala Dei, fou refeta en part l'any 1741 però a partir del 1835 restà abandonada i en

ruïnes; la imatge titular, una marededéu trobada, segons la tradició, es traslladà a Albarca, mentre que el santuari es transformava en corral. A la fi del segle XIX la capella fou restaurada per Ramona Ballester de Cornudella però el 1936 es malmeté novament. És un edifici d'una nau, amb volta apuntada, espadanya i sense absis; fa pocs anys s'enderrocà el porxo de davant la portalada. A la façana hi ha l'escut de Scala Dei i la data de 1742.

A l'est de la Morera s'aixeca el **Mas de Sant Blai**, bastit damunt de l'antic monestir de **Santa Maria de Bonrepòs**. El monestir fou fundat el 1215 com filial del cistercenc de Vallbona de les Monges, amb les monges provinents de Santa Maria de Montsant, aglutinades al voltant de Guilleuma, muller del lleidetà Pere Balb. La primera abadessa fou Anglesola, filla d'aquest matrimoni. Anteriorment, al mateix indret, Arnau de Salfores, la seva muller i el seu fill, els primers repobladors de la Morera, hi havien fundat la granja **Bonrepòs**, a la qual havien acudit diversos anacoretes amb posterioritat al 1170. La comunitat establerta a Bonrepòs tingué, entre 1202 i 1203, qüestions per motius de límits amb l'existent a Poboleda que es van resoldre per una concòrdia. La concòrdia significava també el convertir ambdues comunitats, fins aleshores mixtes, en agrupacions de sexe diferent; la de Bonrepòs quedà reservada a les dones. El 1210 l'arquebisbe de Tarragona, Ramon de Rocafort, hi autoritzava la constitució d'un convent amb tretze monges, el qual es va fundar l'any 1215. L'època daurada del monestir foren els segles XIII i XIV, quan hi professaren filles de les més notables famílies catalanes. La seva decadència s'inicià al segle XV tot i ser-ne abadessa el 1428 Margarida de Prades, vídua del rei Martí I, que morí en el càrrec l'any següent. El 1452 només tenia set o vuit monges i aleshores, en creure'n impossible el seu redreç, el visitador de l'orde, fra Joan de Marimon, n'ordenà el tancament i el traspàs dels seus béns, rendes i obligacions a Santes Creus. Les monges s'hi oposaren amb el suport de Scala Dei, que en pretenia ser l'hereu. Un breu de Nicolau V el 1453 donà la raó als cartoixans, que ocuparen el monestir mentre la comunitat de monges s'acollia a Vallbona. Aleshores el monestir es transformà en centre d'explotació agrària. Dintre l'actual Mas de Sant Blai es conserven encara alguns elements de l'antic edifici conventual, com la primitiva capella. L'actual **capella de Sant Blai** porta l'escut de Scala Dei i la data de 1817 a la portalada.

ULLDEMOLINS

El terme municipal d'Ulldemolins, de 37.92 km² d'extensió, s'estén al sector més septentrional de la comarca, en contacte amb les Garrigues i amb la Conca de Barberà, i comprèn una bona part de la vall del **riu de Montsant**, procedent de les muntanyes de Prades, que travessa el territori en direcció NE-SW formant un estret i abrupte congost entre els vessants meridionals de **serra la Llena** (922 m al seu punt més alt) i els vessants septentrionals del Montsant, que assoleixen 1059 m a la carena que separa el terme del de la Morera. Aflueixen al riu de Montsant diversos barrancs com el **riu del Teix**, el **barranc de Sant Bartomeu** i d'altres.

El poble d'Ulldemolins és l'únic nucli de població del municipi, que limita al nord amb els termes de Juncosa i la Pobra de Cérvoles de les Garrigues, i al nord-est amb el de Vilanova de Prades de la Conca de Barberà. D'entre els municipis del Priorat voreja amb els de Cornudella de Montsant, a l'est, la Morera de Montsant, al sud, i Margalef de Montsant, a l'oest. Pel caràcter abrupte del terreny, l'agricultura ocupa només un 30% de la superfície municipal, i la majoria dels conreus són de secà.

Hom sospita que el lloc fou poblat des de l'època romana, encara que no s'han trobat restes arqueològiques. A **Coll de Mònecs**, al vessant oriental de la serra la Llena s'han localitzat les restes, coves amb vestigis de murs i cel·les en bona part excavades, sota una gran

roca, d'un possible asceteri visigòtic. Aquesta població monacal s'hauria mantingut constant sota el domini sarraí i amb la repoblació hauria estat l'origen dels ascetes de Bonrepòs i Scala Dei.

Els empius del lloc són esmentats ja per Ramon Berenguer IV i sembla que cap al 1151 en fou nomenat castlà Arbert de Castellvell. En un primer moment es tractava d'una dependència del castell i església de Siurana. El 31 de gener de 1166 Alfons I i Arbert de Castellvell atorgaren carta de població als habitants d'*Occulum de Molinis* que comprenia la lliure possessió del terme i pertinences tot establint alhora els seus límits. En crear-se el comtat de Prades, el 1234, Ulldemolins hi fou incorporat i el 1329 el comte cedí la vila en esponsalici a la seva muller Blanca. Durant els segles XIV i XV el municipi es va desenvolupar econòmicament i obtení diversos privilegis. Al segle XVI el poble disposava de mestre de minyons, de mestre de cant i d'hospital; comptava amb diversos molins de farina i forns públics i particulars i també d'un molí draper documentat el 1557; el 1561 es construïa la Font Nova i el 1573 s'empedraven els carrers i encara el 1606, aprofitant l'antic edifici de la ferreria, es construï la casa del comú.

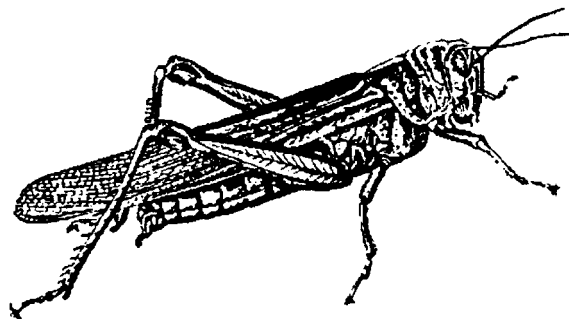
A diferència de la prosperitat del segle anterior, el segle XVII fou un període de penúria, iniciat amb les males collites dels anys 1625 i 1627 i àmpliament refermat per la Guerra dels Segadors. Des de l'inici de la guerra fins a l'acabament del segle tingué tropes acantonades de manera permanent. Encara en el període 1714-1715 moltes famílies hagueren d'a-

bandonar el lloc a causa d'una forta secada. Durant el segle XIX s'incrementà la població fins assolir el màxim l'any 1887 amb 1596 habitants. L'arribada de la fil·loxera provocà un increment notable del conreu de l'avellaner i l'inici de la devallada demogràfica: així els 1424 habitants que encara tenia el 1900 passaren a 936 el 1940, 763 el 1960 i 581 el 1981.

El poble d'**Ulldemolins**, situat a 650 metres d'altitud, s'aixeca en un replà, a la dreta del riu de Montsant. Conté bastantes cases amb portalades adovellades dels segles XVI al XIX i el seu edifici més notable és l'església parroquial de **Sant Jaume**. L'església actual fou construïda a l'indret on hi havia l'antic castell, l'església romànica del qual havia servit inicialment de parròquia; no ha quedat cap resta de l'antiga estructura defensiva ni de les seves dependències. Els plans de l'església es deuen a Jaume Amigó, fill d'Ulldemolins i rector de Tivissa, figura important en l'arquitectura renaixentista catalana. Protegit per l'arquebisbe de Tarragona Antoni Agustí, féu els plans de la capella del Santíssim de la catedral tarragonina, entre altres obres d'aquesta seu. La primera pedra de l'església parroquial es col·locà l'any 1584 i les obres finalitzaren el 1590; el 1595 s'hi posà el rellotge i el 1612 s'hi afegí el campanar. L'edifici, amb una notable façana acarreuada, és en el seu conjunt una bona mostra de l'estil renaixentista. L'altar major d'Adriano Pellegrino, es perdé, junt amb tots els altres, el 1936. Lligades amb el temple funcionaven algunes congregacions.

Al terme d'Ulldemolins hi ha diverses ermites d'interès i a l'indret de nom revelador de **Coll de Mòncs**, als vessants de la serra de la Llena, a migdia del coll de la Creueta, es constaten ja des de mitjan segle XII, en època anterior a la definitiva repoblació cristiana, grups de anacoretas, que expliquen la tradició eremítica del sector. La més antiga de les ermites és la de **Sant Bartomeu**, situada al **congost de Fraguerau**, entre el Montsant i la serra la Llena, a l'indret on el 1160 és documentat l'eremita fra Guerau Miquel, que hi habitava junt amb altres companys. La zona és molt erosionada i ubèrrima, plena d'indrets batejats amb noms poètics i plens de llegenda. Fra Guerau vivia en una gran bauma, vora l'ermita, la construcció de la qual li és atribuïda. Cap el 1192 rebé dels reis Alfons i Sança una bona part de la serra de Montsant: la compresa entre Sant Bartomeu i Santa Maria, que el 1210 traspassà als Balb de Lleida perquè hi fundessin un monestir, mentre ell es retirava a Bonrepòs. L'ermita és de belles proporcions, d'estil romànic, amb un esvelt xiprer al seu costat. Mig abandonada al començament del segle actual, ha estat restaurada recentment. Vora seu, a la gran bauma, hi ha la **font dels Cossis**. El seu darrer ermità s'hi instal·là el 1851.

A la sortida del poble hi ha el santuari del **Loreto**, que resta unit a la població pel raval del mateix nom. El primer edifici era del segle XVI, construït per venerar-hi la imatge que havia oblidat un pelegrí reusenc durant la primera meitat del segle. La imatge fou treta en diverses rogatives demanant la pluja o per motiu de plagues agrícoles, fins que el 1865 per mor d'una plaga de llagosta, hom votà la seva festa i es creà una confraria sota la seva advocació. El 1758 es planejà l'actual edifici, les obres del qual s'iniciaren el 1762. És un edifici de gust neoclàssic, d'una sola nau, amb atri tancat i espadanya. Actualment, per iniciativa del senyor rector Joan Roig, s'està decorant interiorment amb murals d'estil "bizantí", obra de l'iconògraf Juan Echenique.

L'ermita de **Santa Bàrbara**, més coneguda amb el nom de **Sant Antoni de Pàdua**, es troba a la serra del Montsant, vora el camí d'Albarca a Margalef. L'ermita és d'origen medieval, amb arcs apuntats i atri frontal. Té una espaiosa casa per als ermitans que el 1960 es transformà en casa de colònies. El 1559 s'hi feren unes obres d'ampliació que comportaren, en bastir-s'hi l'altar de Sant Antoni, el canvi d'advocació. Al segle XVI fou lloc d'habitatge

GOIGS A L GLORIÓS SANT ANTONI DE PADUA

que es canten a la seva Ermita d'Ulldemolins (El Priorat) de l'Arquebisbat de Tarragona

Puix de vostres grans favors
dóna Déu clar testimoni,
ben humil i diví Antoni
pregareu pels pecadors.

Vostra paraula divina
forçava els peixos del mar
que sortissin a escoltar
vostra paraula i doctrina,
la qual fou tan peregrina
que desterrà tots horrors.

Ben humil...

Vós sou de la tempestat
un empar miraculós;
de l'incendi rigorós
aigua de la caritat,
port de la seguretat
del mal i dels seus rigors.

Ben humil...

Cureu els muts i tollits,
paràltics i leprosos,
endimoniats furiosos,
restituïu els sentits;
feu miracles portentosos
tenint de Déu tants favors.

Ben humil...

N Pregueu per nosaltres, Sant Antoni

Cureu de gota coral
cecs, contrafets i malalts,
consoleu desconsolats
i curant de tots els mals;
com metge celestial
a qui Déu fa molts favors.

Ben humil...

Ofegats ja de tres dies
dos infants ressuscitàreu
que per excessos desastres
en les aigües s'ofegaren,
veient que els pares ploraven
us dolguéreu de sos plors.

Ben humil...

Tanta fou la caritat
que a una dona tinguéreu
quan incrèdula la véreu
del perdó de son pecat,
que per pagar sa maldat
carregàreu sobre Vós.

Ben humil...

Als presos deu llibertat
si vostre favor demanen,
als pecadors, si us reclamen,
deslliureu de son pecat
perquè sou molt estimat
que obteniu coses majors.

Ben humil...

B Perquè siguem dignes de les promeses de Crist

P R E G U E M

O Déu, que per la solemnitat de Sant Antoni, confessor vostre i doctor, ompli de joia la vostra Església.
Protegiu-la sempre amb les vostres gràcies espirituals i feu-la mereixedora de gustar les joies eternes.
Per Crist, Senyor nostre. - **B** Amén.

Text clàssic. La melodia és popular

L'Església arreu us aprova
repetint vostres llaors,
tot el que és perdut es troba
mitjançant vostres favors;
no us cansen de demanar
puix que amb Déu sou poderós.

Ben humil...

Sou de Jesús tan amat
que a soles amb ell jugueu,
fent de Vós, perquè l'ameu,
son Profeta regalat;
son zelador estimat
i flor dels seus confessors.

Ben humil...

El poble d'Ulldemolins
de molts segles us venera,
a l'ermita i fent drecera
va pels rostos i els camins.
D'El Montsant i els seus confins
sou l'auxili pietós.

Ben humil...

Puix que tots vostres devots
obtenen de Vós favors:
gardeu-nos sempre de mal
Sant Antoni gloriós.

de l'ermità Jeroni d'Albi i el 1558 se'n féu càrrec fra Llorenç Julià, ambdós d'anomenada a la comarca.

L'ermita de **Santa Magdalena** fou fundada per l'esmentat fra Llorenç Julià i construïda cap al 1579 segons plans de Jaume Amigó, el mateix arquitecte que construí l'església parroquial. Després d'un cert període d'abandonament fou reoberta al culte i enriquida amb bons retaules durant el segle XVII. Tot i la destrucció de l'any 1936 encara conserva part de les pintures murals de la cripta realitzades per Josep Juncosa el 1662. Per les seves grans dimensions ha estat denominada, de vegades, com la catedral del Montsant.

LES MAJORALES DEL ROSER D'ULLDEMOLINS

S'ha afirmat repetides vegades que el culte al Rosari fou introduït per Domingo de Guzman, frare castellà, nascut el 1170, prou conegut per la seva predicació contra els càtars occitans. L'any 1213 fundà l'orde dels predicadors, també coneguts per dominicans. Més que fixar el rosari com l'oració que avui coneixem, el que feu Domingo de Guzman fou prendre els passos de la vida de la Mare de Déu *"com a tema de predicació, convidant els fidels a meditar-los, a copsar-ne el significat transcendental"*. L'orde dominicana actuà així com un dels principals impulsors de la devoció mariana. El rosari, com a instrument de pregària, apareix ja al segle XIII, en forma de corda amb nusos, i es diu que fou un frare català, en Romeu de Llivia, el primer en fer-lo servir.

L'any 1222 l'orde fundà a Barcelona el convent de Santa Caterina, que ràpidament es convertí en un centre difusor del culte a la Mare de Déu. Tot i que les primeres confraries ja estan documentades des del segle XV, la devoció del Roser es mantingué limitada bàsicament als convents i el seu àmbit d'acció fins a finals del segle XVI. La gran expansió popular del Roser té lloc a partir d'aleshores; en aquest sentit cal recordar que la batalla de Lepant té un gran valor simbòlic en l'extensió de la pràctica del rosari i de la devoció del Roser, donat que la victòria de les naus cristianes sobre les del turcs, el 7 d'octubre de 1571, s'atribuí a la intersecció de la Mare de Déu, data a partir de la qual s'institueix el Roser d'octubre. Durant el darrer quart del segle XVI i tot el XVII el nombre de confraries del Roser existents a Catalunya augmentà de forma espectacular i igualment la quantitat d'altars i de capelles dedicades a la Mare de Déu.

A Ulldemolins, la Confraria del Roser apareix citada per primer cop, documentalment, l'any 1578, coincidint amb la construcció del temple renaixentista de la vila; el llibre més antic que s'ha conservat de la confraria data, però, del 1624. En els tres segles i mig de la seva història tingué èpoques d'esplendor i esmorteïment, i fins i tot conegué diverses refundacions després de períodes de pràctica desaparició. Del 1624 a la meitat del segle XVIII, la confraria viu una etapa de considerable activitat, que minvarà durant uns anys per tornar-se a reprendre a partir del 1760. Pel que sembla, entre 1810 i 1846 tingué una crisi important que motivà pràcticament la seva desaparició però es revifà a la segona meitat del segle. A partir del 1890, aproximadament, s'enregistrà un ràpid procés de pèrdua de funcions i de dinàmica tradicional que motiva la seva total desaparició l'any 1936.

Com tantes altres confraries esteses arreu del país, la Confraria del Roser d'Ulldemolins tenia com a objectius fonamentals:

- 1.- Fomentar la devoció a la Mare de Déu, amb la pràctica del res del Rosari i la participació en els actes litúrgics corresponents a les diades relacionades amb el Roser.

- 2.- Tenir cura del manteniment de l'altar del Roser a l'església parroquial. (A Ullde-molins, l'altar del Roser es troba situat a la dreta de l'altar major).
- 3.- Donar ajut, espiritual i material als confreres. La confraria tenia cura dels enterra-ments i de fer dir misses pels confreres difunts.

Estava formada pels confreres, els majorals i les majorales. Pel que fa als confreres, homes i dones, les seves obligacions fonamentals eren ajudar a la confraria en les seves tasques i sostenir-la econòmicament, en part, i fomentar i practicar el res del Rosari. Els majorals i les majorales eren triats per un any. Les obligacions del majoral eren força àmplies, donat que tenia la responsabilitat de la marxa de la confraria. Era l'encarregat d'administrar els diners i béns de la confraria i el dia que deixava el càrrec havia de fer un inventari en presència del rector i dels representants de l'Ajuntament. També se n'encarregava d'organitzar la festa del Roser, de posar els ciris a l'església i de portar el penó de la confraria a les processons. En certa forma feia el paper d'interlocutor entre la comunitat, representada per la confraria, i l'església.

El nombre de majorales era variable, tot i que en els darrers temps havia estat de dotze: una per a cada mes de l'any. Antigament entre les majorales n'hi havia dues que asumien responsabilitats dins de la confraria; aquestes eren la majorala casada, de la casa del majoral, i la majorala fadrina, anomenada també majorala major. La majorala casada compartia amb el majoral l'obligació de fer la capta del pa els diumenges abans d'anar a missa, havia d'assistir cada dia al Rosari i era l'encarregada d'encendre els ciris i les llànties en el moment de la pregària.

La majorala donzella era triada, d'any en any, el dia de Pasqua florida. Acompanyada per les altres fadrines, era l'encarregada de les captes en els casaments i bateigs, i també obria el ball de plaça amb el majoral de la Confraria de Sant Isidre.

Les captes que les majores del Roser organitzaven per tal d'aplegar fons per al manteniment de la confraria, giraven entorn de les anomenades *cançons del pandero*. El nom prové de l'acompanyament rítmic que es feia mitjançant un pandero quadrat, també anomenat tambor i pandó, d'uns 50 cm de costat i 6 cm de gruix, decorat amb la imatge de la Mare de Déu voltada de roses i àngels.

El text d'aquestes cançons segons apunta Antoni Comas acostuma ésser "*una breu cançó d'uns vuit versos heptasil·làbics, mai més de catorze, generalment de rima assonant o imperfecta, i caracteritzada per una certa simetria de l'estructura*". S'han conservat moltes d'aquestes lletres com per exemple una que es cantava a les postres dels àpats de noces :

*Oh que taula ben parada!
tot lo bé de Déu hi és,
que tota n'està voltada
de dames i vavallers.
Oh! que taula ben parada,
que taula ben guarnida!
Déu del cel l'ha proveïda,
tot lo bé de Déu hi és,
que tota n'està voltada
de dames i cavallers.*

Les cançons de pandero de les majores d'Ulldemolins s'han d'inserir dins d'una àmplia tradició catalana de repertori d'aquest tipus, que troba paral·lelismes en altres països veïns de la Mediterrània, per exemple els pobles del nord d'Àfrica. És indubtable que aquestes cançons conjunten una finalitat de caire religiós, en servir per al sosteniment d'una confraria, amb un comportament profà, de galanteig i de relació social.

SANT VICENÇ FERRER

Sant Vicenç Ferrer era valencià i dominic. Home de gran saber i do de la paraula, fou professor a la Universitat de Lleida i als convents que el seu orde tenia a Barcelona. Va predicar per València, Castella, Catalunya, França i Itàlia. Segons la tradició, Sant Vicenç va ser molt miracler i la veu popular ha fet sorgir al voltant de la seva figura nombroses llegendes. Una d'aquestes és la següent:

"Sant Vicenç feia tants miracles i tan grossos, que finalment el bisbe, com a mesura de prudència, li va prohibir de fer-ne més. Un dia que el sant anava cap al Born per predicar i el seguia una gran multitud que feien molta bullícia, va passar per davant d'una casa en construcció. Els paletes, que estaven treballant a la teulada, en sentir la remor de la gent, van voler mirar què passava i, en abocar-se, un d'ells va caure. Instintivament el sant va anar per salvar-lo, però aleshores va recordar la prohibició. No sabia que fer i el paleta anava caient. Finalment va decidir-se. Va fer que el paleta quedés suspès a l'aire i se'n va anar corrent a demanar el parer del bisbe: que decidís ell si volia que deixés esclafar-se el pobre home contra terra o que el salvés. Quan va plantejar la qüestió al bisbe, aquest li

va fer observar que, decidissin el que decidissin, ja l'havia desobeït, perquè molt més miraculós era per a tothom mantenir un home durant dues hores a cinc metres de terra que evitar de fer-se mal en caure. El bisbe, però, va ccedir que Sant Vicenç acabés el miracle, el qual, davant l'expectació de tothom, va fer baixar lentament el paleta fins dipositar-lo a terra sa i estalvi."

*Per l'abril
el mascarell ja és aquí,
el llengut i el teuladí
i el rossinyol de cant fi.*

BIBLIOGRAFIA

- ## Gran Geografia Comarcal de Catalunya.
Volum 11. El Priorat, la Ribera d'Ebre, Terra Alta i el Matarranya.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1ª Edició, 1981).
- ## Gran Enciclopèdia Catalana.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1ª Edició, 1969).
- ## Això és Catalunya. Guia del Patrimoni Arquitectònic.
Departament de Cultura de la Generalitat.
Editorial Plaza i Janés. Barcelona. (1ª Edició, 1988).
- ## Catalunya Visió
Volum 4. Urgell-Les Garrigues-Conca de Barberà-Priorat-Alt Camp.
Josep Vallverdú. Ton Sirera.
Editorial Tàber. Barcelona (1ª Edició, 1968).
- ## Rutas Turísticas de Cataluña. Volumes I i II.
Francisco Gurri Serra.
Editorial Alpina. Granollers. (1975).
- ## El Montsant.
Dossier "Coneguem Catalunya".
Secció de Cultura. AE Talaia. Vilanova i la Geltrú. (Primavera 1983).
- ## Les Majorales del Roser d'Ulldemolins.
Salvador Palomar i Abadia.
Quadern d'Ulldemolins nº 3. (Desembre 1989).
- ## Costumari Català. El curs de l'any. Volum II, Primavera.
Joan Amades.
Salvat Editors. Edicions 62. Barcelona (1982)
- ## Costumari Català. Fascicle nº 48
Diari Avui. (29/3/92).
- ## Topoguaia del GR-7-1. 3ª Fascicle : Prades - Garcia.
Comitè Català de Senders de Gran Recorregut. (1ª Edició, 1988).
- ## Montsant
Atlas Muntanyec nº 22. Serralades de la Costa Catalana.
Cartografia escala 1:25.000. Reducció per fotocòpia 70%
Editorial Montblanc. Granollers (1968)
- ## Dibuixos d'En Bernat Salvador.

DESCRIPCIÓ DEL RECORREGUT

Horari		
Parcial	Total	Quilòmetres

0.00	0.00	0.000
------	------	-------

Comencem l'etapa d'avui situats a l'extrem nord del poble de la Morera de Montsant (760 m) que també n'és el seu punt més elevat; a la nostra dreta queda una petita esplanada i a l'esquerra una casa recentment arranjada. Ens dirigim vers el talús de roques descomposades que tenim enfront i on hi ha un indicador que assenyala el camí vers la Serra Major pels graus dels Barrots, de l'Agnet, de la Grallera i de Salfores.

Hem de seguir el camí indicat que voreja les roques deixant-les a la dreta; a l'esquerra queda una edificació enrunada.

0.02	0.02	0.100
------	------	-------

Desemboquem en un camí encimentat en el punt on hi ha un pal indicador. El camí, seguint-lo vers l'esquerra, ens portaria fins al grau de Salfores en 1 h 25 min; és el sender de petit recorregut PR-C-14, senyalitzat amb marques blanques i grogues, que va cap a la cova de l'Ós passant pel Clot del Cirer i els Forats; més endavant el retrobarem.

El GR-7-1 va cap a la dreta, pujant en direcció als graus de la Grallera, 50 min, de l'Espinós, 55 min, de l'Agnet, 1 h 10 min (?), dels Barrots, 1 h 15 min, i el del Carrasclet, 1 h 25 min. A la dreta tenim una bona visió de les teulades de la Morera. Una mica més enllà s'acaba el sòl encimentat i passem a tocar del dipòsit d'aigua potable del poble. El sender gira vers l'esquerra flanquejant uns blocs de roca.

0.03	0.05	0.230
------	------	-------

Troblem el pal indicador del començament del sender que va cap al grau del Barrots; el deixem a la dreta i continuem pujant endavant.

0.04	0.09	0.340
------	------	-------

Després de travessar l'anomenat Pla del Torro el sender bifurca. La branca de l'esquerra puja a la Serra Major per la Grallera; nosaltres hem d'anar per la dreta començant la llarga pujada que ens portarà fins al grau de l'Agnet.

0.13	0.22	1.080
------	------	-------

Arribem en una bifurcació: el sender que segueix en la mateixa direcció que portàvem va cap al grau de l'Espinós; nosaltres hem de continuar per la dreta.

0.06	0.28	1.390
------	------	-------

En passar per un eixamplament del relleix que seguim, a l'esquerra ens queda una cavi-

tat formada pel desplom de la paret que sembla una capella. La panoràmica que s'obté des d'aquest punt és formidable: cap a l'esquerra veiem la roca Falconera i els relleixs del garu dels Barrots i davant, als nostres peus, s'estèn el Priorat històric, amb el poble de la Morera en primer terme.

En arribar al final del relleix, el sender comença a pujar fort pel fons de la canal més occidental de les tres que hi ha al grau de l'Agnet.

0.02	0.30	1.430
------	------	-------

Hem d'abandonar la canal per on pujàvem i per un passadís entre roques passar a la canal del mig. Continuem pujant amb fort pendent.

0.03	0.33	1.500
------	------	-------

Flanquegem cap a la dreta per tal de superar un contrafort rocós i assolir així la canal més oriental. Continuem la pujada per aquesta canal.

0.02	0.35	1.600
------	------	-------

Arribem al capdamunt del grau de l'Agnet; el GR va cap a la dreta pujant per l'extrem de la Roca Falconera.

0.04	0.39	1.720
------	------	-------

Fem cap al cim de la Roca Falconera (1158 m). Val la pena d'aturar-s'hi per contemplar la panoràmica que s'albira des d'aquest punt; en dies molt clars, a la sortida o bé a la posta del sol, hom diu que s'hi afiguren les illes Balears.

El sender continua en direcció nord-est, carenejant.

0.12	0.51	2.500
------	------	-------

En un petit tossal trobem un pal indicador dels tres graus existents en aquest sector del Montsant: el dels Barrots, el de l'Espinós i el de l'Agnet, per on hem pujat. Continuem en direcció nord.

0.04	0.55	2.850
------	------	-------

Desemboquem en el sender de capçada que va des de l'Albarca a Cabassers per la part més alta de la Serra Major; l'hem de seguir cap a l'esquerra.

0.04	0.59	3.170
------	------	-------

Troblem un pal indicador: Albarca, Cova de l'Ós i Cabassers. Ací hem d'abandonar el camí de capçada i baixar en direcció nord cap a la cova de l'Ós. El corriol davalla per la carena situada entre el barranc de l'Eixaregall, a la dreta, i el comellar de la cova de l'Ós,

a l'esquerra.

0.20 1.19 4.650

Deixem la carena per anar cap al seu vessant est; aviat passem per un tall entre dues roques i arribem en un replà des d'on podem gaudir d'una bona panoràmica sobre el barranc dels Pèlags, el més llarg i important del massís del Montsant. Ací deixem un sender que ens portaria fins a la cova de l'Ós; està senyalitzat amb marques grogues i blanques: és el sender de petit recorregut PR-C-14 que hem trobat a la sortida de la Morera.

Baixem cap a la dreta per anar a buscar un sender que veiem uns 50 metres més avall.

0.02 1.21 4.750

Arribem a l'esmentat sender; de seguir-lo cap a l'esquerra també ens portaria a la cova de l'Ós. Nosaltres hem d'anar endavant.

Aviat començarem a baixar ràpidament, tot fent ziga-zagues, pel Racó de l'Eixaregall del Grau.

0.05 1.26 5.150

S'acaba el ràpid descens; ací trobem el sender que baixa pel llit del barranc dels Pèlags des de l'ermita de la Mare de Déu del Montsant i el camí de l'Albarca. Hi ha un pal indicador; hem de seguir cap a l'esquerra.

0.04 1.30 5.510

En un replà, el camí bifurca: la branca de l'esquerra va a buscar el camí de les Pletes; el GR continua per la dreta baixant cap al fons de la vall.

Una mica abans d'arribar al llit del barranc trobem un senderol a l'esquerra, que baixa, en uns dos minuts, fins al lloc on hi ha el salt d'aigua anomenat Toll de l'Ou (880 m). Val la pena d'anar-hi.

En aquest indret, l'aigua del barranc salva un seguit d'esgraonaments entollant-se en gorgs de diàfana transparència accentuada pel conglomerat del terreny. El Toll de l'Ou n'és un d'ells amb un còdol ovalat al seu bell mig.

0.02 1.32 5.600

Travessem el llit del barranc dels Pèlags a gual i comencem a pujar per l'altre vessant. En poca estona guanyem altura; des del costat d'unes roques s'ens presenta una vista general de tot el barranc.

0.06 1.38 5.820

Desemboquem en un sender transversal; l'hem de seguir cap a l'esquerra baixant lleugerament pel vessant dret del barranc del Parral.

0.04 1.42 6.010

Arribem en una bifurcació. La branca de la dreta puja pel barranc; nosaltres seguim cap a l'esquerra, baixant lleugerament, per tal de travessar-ne el llit i després pujar pel vessant oposat.

0.06 1.48 6.300

Troblem un pal indicador: la Vorada d'en Franc, el Pi de la Carabasseta i el Toll de l'Ou. El GR segueix cap a la dreta, pujant en direcció al Pi de la Carabasseta.

0.14 2.02 7.000

Travessem el comellar del Madelenet i deixem un sender que puja pel seu llit cap a la cova del mateix nom (940 m), situada a uns 5 minuts de camí. Pot ser un bon refugi en cas d'emergència.

Comencem a pujar amb fort pendent per l'altre vessant del comellar tot fent ziga-zagues.

0.14 2.16 7.720

S'arriba al capdamunt de la llarga pujada, al coll on hi ha el Pi de la Carabasseta (1040 m). S'anomena així perquè a la seva ombra, acostumaven a parar-hi els traguiners que seguien el camí de la Morera a Ulldemolins, aprofitant per treure la *carabasseta* i fer un traguinyol.

Hi ha un pal indicador amb les següents direccions: Pins Carrasquers, Fontalba-Mare de Déu, Pèlags- Toll de l'Ou, Santa Magdalena; dins del tronc del pi hi havia un llibre de registre. Des d'ací la panoràmica és imponent: al davant i com a primera barrera veiem la serra la Llena i, en un segon pla, la serra del Montsec; com a teló de fons es veu el Pirineu.

Comencem a baixar tot fent giravolts vers la vall d'Ulldemolins que veiem estendre's als nostres peus.

Si hom s'aparta una mica del camí i guaita damunt del cingle Gran o dels Boixos, es té una gran sensació d'altura, doncs el tallat és de grans proporcions i s'hi atalaia un bell panorama per damunt del racó de Sant Antoni i del clot d'Ulldemolins, amb aquest poble al centre i dalt d'un petit turó rodejat pel riu de Montsant i el riu del Teix.

A mitja baixada passem pel peu de la característica roca anomenada Punta Galera ja que té una forma que recorda la proa d'un vaixell.

0.25 2.41 9.480

Arribem a l'ermita de Santa Magdalena (750 m) dita la catedral del Montsant per les seves grans proporcions. Té una bonica font, fogons per a cuinar-hi i els dies festius els ermitans tenen un servei de begudes i quelcom de menjar.

Continuem per l'antic camí que és un sender que baixa en direcció nord-est.

0.04 2.45 9.730

Desemboquem a la pista que va d'Ulldemolins a les ermites de Sant Antoni i Santa Magdalena; l'hem de seguir cap a la dreta baixant. Hi ha un pal indicador.

Hem d'arribar fins al fons de la vall del riuet del Teix (580 m) i travessar el curs d'aigua per un pont. Pugem per l'altre vessant.

0.16 3.01 10.930

A meitat de la pujada hem d'abandonar la pista per anar cap a la dreta per un camí de carro que passa a frec d'una alta paret de pedra.

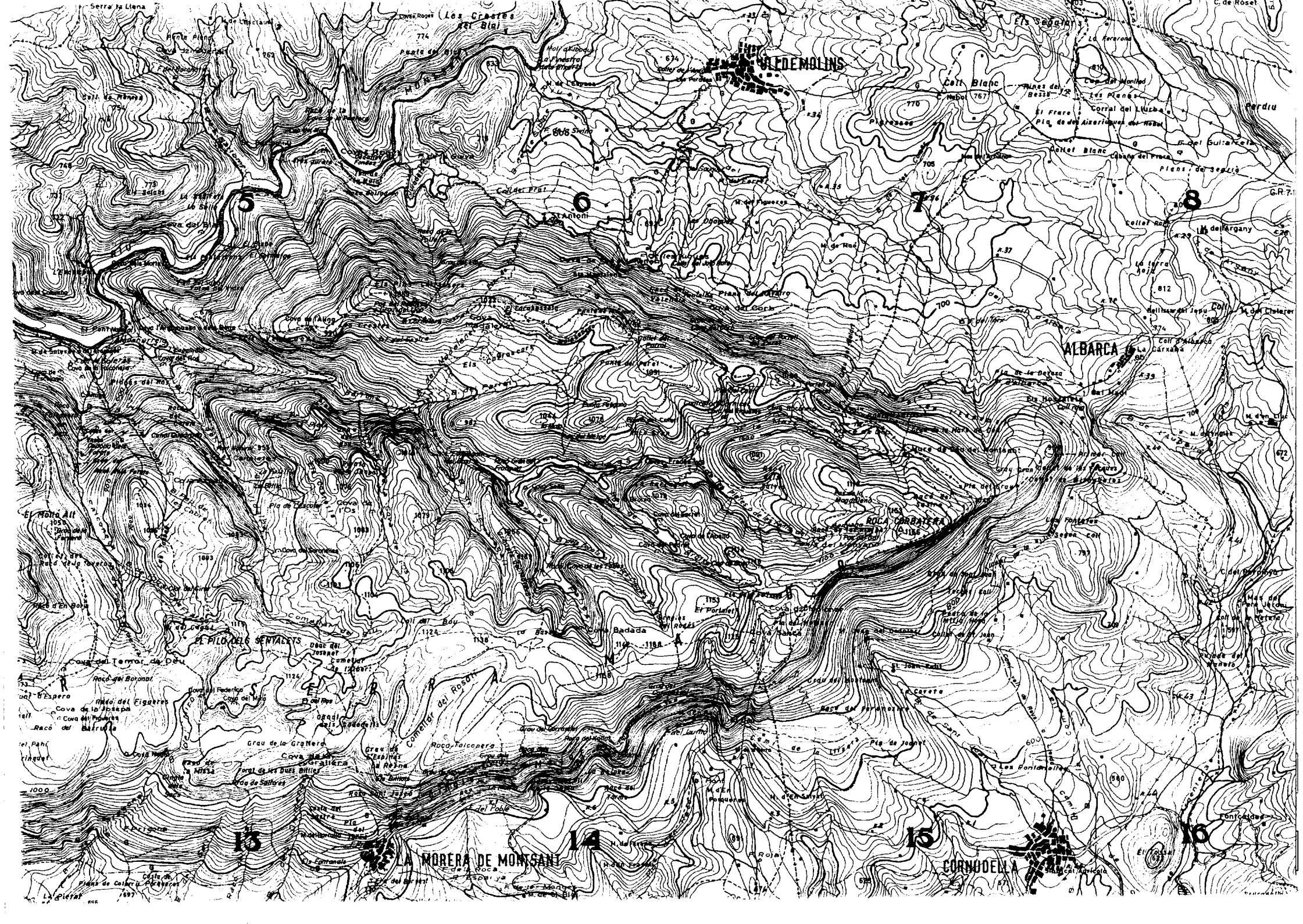
0.09 3.10 11.430

Entrem en el poble d'Ulldemolins (650 m) pel carrer de Santa Magdalena. A la dreta trobem una font amb abeurador.

Per anar fins al centre del poble, en arribar al capdamunt del carrer de Santa Magdalena hem de continuar vers l'esquerra pel carrer de la Saltadora i així farem cap a la plaça Ramon Berenguer i de seguir, a la plaça de l'Església.

Agustí Poch

Abril 1992

VILADEMOLINS

ALBARCA

CORNODENA

LA MORERA DE MONSANT

13

14

15

16

5

6

7

8